

Maade at ville forfølge denne Excurs videre. Jeg har blot troet, at det ligeoverfor de Ytringer, der ere fremkomne her i Salen, næsten, om jeg saa maa sige, var en Pligt at fremhæve, hvad jeg her har tilladt mig at udtale.

Hvad der i Virkeligheden gives ved Hærløven, det er jo tydeligt, det er en stor udspilet Armee, en Hær paa henved 50,000 Mand, der har et saa svagt Cadreshystem, at man kunde være fristet til at kalde den en Militshær. Nu mener jeg, at blandt al anden forvirrende Tale, der er bleven ført, er der ingen, som har været mere forvirrende end den, hvorved man har søgt at indespærre det Hele mellem de to Alternativer: enten en Hær som denne, det vil sige en stor Hær paa 40 til 50,000 Mand, eller intet Forsvar. Enhver Stat har sin Pligt med Hensyn til sit Forsvar, og Ingen kan ustraffet undlade Opfyldelsen af denne som af andre lignende Pligter. Enhver Stat skal altsaa nødvendigviis tilveiebringe et efter sin Størrelse og Stilling afpasset Forsvar, men for ingen Stat er det mere end for en lille nødvendigt at komme til Erkjendelse af, at med Hensyn til Størrelsen, til Omfanget, vil den aldrig komme til at kunne maale sig med en større Modstander. Men der er en anden Retning, i hvilken den fuldstændigt kan kræve og fuldstændigt kan gennemføre at være sigemand selv med den største, og det er i Henseende til en omhyggelig Uddannelse og en fuldstændig Fyldbestjørelse af de Fordringer, som Krigskunsten og Krigserfaringen opstille, for den Hær, den virkelig sender i Marken. Derved sikrer den sig ligesaa lidt som den store at kunne under alle Forhold modstaae en hvilken som helst Angrebsstyrke, men den sikrer sig stedse med Hæer og Hæder at kunne optage Kampen, hvor den maa føres. Det nytter ikke Dvergen, naar han gaar imod Kampen, at søge at tilegne sig Kampens Vaaben. Jeg har udtalt noget lignende før, men det passer paa dette Sted, og jeg skal derfor udtale det igjen. Der er to Omstændigheder, der ere fordærlige ved en saadan Bestræbelse; den ene er den, at Dvergen dog ikke kan smede sig de Vaaben, som Kampen benytter, han har ikke Evner og ikke Midler til at tilveiebringe Kampens Vaaben, men, selv om Vaabnene rakktes ham ved Gunst og Gave, saa — og det

er det Andet — vilde han ikke kunne bruge dem i Kampen, thi hans Arme vilde være afmægtige, han vilde ikke kunne føre Vaabnet. Da Begivenhederne medførte, at Danmark blev kastet i Krig i 1848, gennemgik Landet 3 Mars Kamp, og jeg kan vel sige, at det, bedækket med Hæder, gik disse Kampe igennem; det var istand til at bære de Byrder, som derved paa lagdes os, og det var ikke udmattet, da Kampen var tilende. Da vi i sidste Krig havde kæmpet i saa Maaneder, vare vi bragte dertil — jeg kan sige det, thi det blev ophøst i denne Sal, — at de finantzielle Resourcer næsten fuldstændigt vare udtømte. Man foreslog os som det sidste Mittel en extraordinair Optagelse af et Laan paa 20 Millioner, som, nedsat til mellem 7 og 8 Millioner, blev optaget senere under væsentligt forandrede Forhold, efterat den hele Horizont var klaret for os, men dog paa Betingelser, der paa ingen Maade kunde siges at være overmaade gunstige. Hvorledes troer man, at dette Laan vilde have ladet sig gennemføre, dersom Krigen var bleven fortsat? Og, mine Herrer, hvad var det, der skulde hødes paa ved dette Laan? Det var Tilstanden, indtil Rigsraadet kunde træde sammen i October Maaned; altsaa til October Maaned var det vist, at disse Hjælpe midler vilde have været fuldstændigt udtømte; til den paafølgende October Maaned havde vi, selv om dette Laan var bragt tilveie, været nødt til at gribe til ganske andre Forholdsregler. Jeg siger ikke, at Dvergen altid mistrøstigt skal gaae til Striden; det er jo bekendt, at den lille David sæbede Goliath, men det er ogsaa bekendt, at David ikke benyttede Goliaths Sværd.

Det er ikke min Agt at gaae ind paa Enkeltighederne i nærværende Lovforslag; den Stilling, jeg indtager til Loven, er jo netop den, at jeg hævder Umuligheden af for nærværende Tid at gjøre et alvorligt Forsøg paa at underkaste Loven en virkelig gennemgaaende, omhyggelig, af noget Haab om et godt Udfald ledsaget Drøftelse. Jeg vil ikke bidrage til, at nogen Skindiscussion om Enkeltighederne her skulde føres, og jeg skal derfor ganske lade de Punkter, som ellers kunde friste mig til Udtalelser, ligge. Jeg skal hverken tale om Principerne, om alle de Vaabenyvedes Uddannelse,